

Előfizetési feltételek:

Szétküldéssel helyben vagy
vidékre:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Félévre 7 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Szerkesztőségi és kiadó-
iroda:

iskola-utca 284-ik szám,
I. emelet.

SZEGEDI NAPLÓ.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

Hirdetéseket és nyiltéri
közleményeket

a kiadó-hivatal mérsékelt
árjegyzék szerint számít.

Hirdetéseket lapunk
számára elfogadják:

Budapest: Láng L. és
Társ. Goldberger V., Rajnai
Vilmos.

Bécsben és Hamburgban:
Hassensten és Vogler.

Bécsben és M. m. Frank
furtban: Daube G. L. és Társa.

A henczegő szerbia.

A szerb miniszterválság még mindig tart és ha a félhivatalos híreknek hinni lehet, alig fog az osztrák-magyar birodalom igényeinek megfelelő végeredményre vezetni. Marinovics már háromszor volt kihallgatáson Milán fejedeleminél. De Risztics magatartása után ítélve a helyzet az új miniszterium kinevezésével sem fog változni. Risztics lapjában, a belgrádi „Istók“-ban hazaárulásnak deklarált minden engedékenységet a monarchia régi és új szerződéseiben biztosított jogaira nézve. Risztics pedig Szerbiában igen hatalmas ember és sem Marinovicsnak, sem az új kormánynak támogatására hivatott ellenzéknek nem lesz bátorsága szembe szállni a fölizgatott s terrorizáló ultrákkal.

A Risztics által teremtett helyzet tehát nem egyéb, s nem is akar egyéb lenni az osztrák-magyar birodalom vakmerő kihívásánál. Már maga a miniszterválság lefolyása, annak egyes fázisairól a nyilvánosságra hozott részletek oly durva sértést, oly elbizakodott henczegést foglalnak magukban, hogy edzett diplomatikus közöny kell azok hidegvérű eltűrésére.

Ugylátszik külügyérünk és diplomatáink tulságos nagy mértékben rendelkeznek hidegvérrel, pedig a henczegő törpével szemben néha nem ártana egy kissé kijönni a flegmából és éreztetni vele a birodalomnak hatalomra alapított önérzetét. Egy kis egészséges föllobbanás talán rögtön más színben tüntetné föl a szomszédok előtt az általuk könnyelműen előidézett vizállyt.

TÁRCZA.

Mindszentek napja.

Föltámadunk! ez van a temetők kapujára fölírva, ott, ahol az enyészet lakik.

„Meghalunk! megsemmisülünk“ ez van fölírva az emberek halántékain, ott, ahol az élet lakik.

Melyik az igaz a kettő közül?

A vallás hazudik-e, vagy a természet?

A vallás azért, hogy vigasztaljon, a természet azért, hogy megrémítsen.

Mert rémitő dolog elenyészni, semmivé lenni. A tagok, az izmok, az emberi szív, az agyvelő, melyet most mozgásba hoz eszme, érzés, mind nem lesz egyéb, mint érzéktelen milliárdnyi részecskéje annak az óriási rögnök, melyet úgy nevezünk most, hogy „anyaföld.“

Anyaföld, aki bölcső és koporsó vagy! A mag kikel belőled, megnő, kifejlődik, s ismét elszárad és belédtemetkezik, te úgy bász az emberekkel is, mint egyéb növényeiddel:

Megújítod magadat, új fű nő a tavalyi helyett, új emberek támadnak a halottak kipótlásául, s te azt mondhatod magadról: „Én mindig a régi vagyok.“

A tudomány is váltig biztatgat bennünket, hogy „semmi sem vesz el a természetben.“

Mi azért csak mégis elfogunk enyészni, mert ha az anyag nem vész is el, s e

A szerbek henczegése magában véve azonban nem zavarná legkevésbé sem nyugalmunkat. Ámde lehetetlen, hogy az a maroknyi népmerészelve kikötni velünk, ha nem érezne a háta mögött biztos támaszt. Szerbiának politikája elárulja azt, hogy az oroszok elérkezettnek látják az időt a keleti kérdésnek érdekeink ellen való megoldására.

Amidőn a magyar király meglátogatta lengyel tartományait és ottani alattvalói részéről oly lelkes fogadtatásban részesült, mintha vér az ő vérekből, hus az ő husokból volna, mintha fölkeltek volna benne a sírból azok a hősök, kik a lengyel szabadság zászlói alatt elhulltak: az orosz czár fázott Livádiában új felesége mellett és üldözni kezdtek képzeletében a lengyel forradalom rémjéi.

Régen tudhatta ugyan már a czár, hogy a magyar népevel kiegyezett, alkotmányos alapon álló magyar király nem lehet többé föltétlen követője az orosz politikának, melynek vágyai újabb rabszolgáknak hatalma alá való törésében központosulnak. De azt nem hitte, hogy a haladó Ausztria-Magyarország valaha talán a lengyel birodalom föltámasztásának eszméjével is megbáratkozni képes legyen. Pedig a király gácsországi utjának más alapeszméje nem is lehetett, mert különben üres fölösleges demondstrációvá sülyedne, mely ép oly kevéssé politikai, mint összeegyeztethető egy nagy fejedelem méltóságával. Hogy hazánkban így is fogják föl ama tényt, bebizonyul Hevesmegyének föliratából, mely a kormányt a lengyelek ügyeinek napirendre hozata-

tozalomban „világ“ új alakban bizonyára ott lesz valahol, a mi egyéniségünk nem lesz többé soha sehol sem.

A fejta, vagy a szobor (akinek az jut) kidől a keskeny sír mellől, idő foga megeszi előbb vagy utóbb, a sír is behorpad, a horpadás is összeforr a földdel és nincs többé semmi, semmi ami read emlékeztessen.

De igen; van egy nap, amikor azok, akik élnek, megemlékeznek azokról, akik meghaltak. Ez a mindszentek napja.

De hát micsoda ez a megemlékezés? Egy fogalom, mely még ezerszer tágabb, mint az a másik, hogy a nagy természetben te is ott vagy valami alakban valahol! . . .

A léteessentiát még nem találtuk föl és nem is fogják fölatalálni. Meg kell nyugodni abban, hogy az életet nem lehet odább nyujtani. Hanem van még is egyetlen eszköz, egyetlen expediens, melylyel nem lehet ugyan elodázni a halált, de életre lehet vele hívni még sokáig a halál után a halottat.

Eza szeretet.

Ez a nemes érzés, mely daczol még az enyészettel is. A szeretet egy darab az istenből: nem csoda, hogy annak a hatalmából bir egy darabot.

Akit itt szerettek a földön, az nem halt meg egészen. A szeretet föltámasztja azt, amennyiszer akarja. S az pedig sokszor akarja.

Föltámasztja fiatalnak, erősnek, vi-

lára kéri s abból a lelkes fogadtatásból, melyben magyar földön részesültek a lengyel ifjak.

A király gácsországi utjának parolija a bulgár-ruméliai mozgalom felköltése orosz részéről, első kihívott tromfja pedig a szerbiai vizálly. Külügyi politikánknak tehát ezt az eseményt egész komoly jelentőségében kell méltatni. Nem szabad bevárni az időt, míg valamennyi ellenségeink Bulgáriától Szerbiáig ellenünk szövetkezve tömörültek, hanem meg kell törni egyenkint, a mint arra rakoncátlanokdásaik által kényszerítnek bennünket.

Szerbiának meg kell hajolni az osztrák-magyar birodalom akarata előtt úgy a vasuti, mint a kereskedelmi szerződés ügyében; Romániának el kell fogadnia föltételeinket a Duna-kérdésében és Bulgáriának a berlini szerződésben megállapított vasuti ügyekben. Nem kell erre talán egy katonát sem mozgósítani, egyetlen dunai monitort sem befűtteni. Ha erős akaratunkat megmutatjuk, rögtön meghunyászkodnak majd a pöffeszkedő államocskák. Nincs is ott veszteni valónk. Barátaink nem akarnak lenni, s nem is lehetnek, tehát legalább féljenek tőlünk.

Ha pedig az erélyes fölszólalás nem lesz elég, kövesse a következő szózatot a hatalmas tett. Nincs nekünk kivetni való pénzünk és drága a polgárainkból sorozott katonáink vére. Azonban a gyávaságot mindig utálta a magyar és szemtelen sértéseket sohasem dugott zsebre.

Másfél évtizeden keresztül viseljük a fegyveres béke kimerítő terheit. Másfél évtized óta készülünk a

dámnak, szépaek, nyájásnak, aminőnek akarja, aminő volt.

Akit senki sem szeret idefönn, mikor kiéneki a pap, mikor fölteszik a halottas szekérre, amint a halottas szekér keresztül döcög a temető kapuján, becsukódik az utána örökre, nem hagyott az magának kivezető utat innen, meg van az semmisítve egészen, mint egy elrohadt falevél, amelyről nem tud senki, amely után nem fog kérdezősködni senki.

De akit szerettek idefönn, az csak pihenni ment oda, örök nyugalom csöndes helyére. El ő azért! Es ott fog járni, kelni az emberek közt, mosolya megjelenik, hangja hallatszani fog, szavai megcsendülnek és hol szomoru lesz az arca, hol pajkos vidám.

A néma éjjeleken szerettei álmukban hívni fogják, s arra a szóra kit ne ereszteneék el a halál országából is, — ott lesz, jön, megy, megigazítja gyermekei vánkosit, megsimogatja hajsacskájukat, belátogat a jó barátokhoz, s mulat velők, mint azelőtt.

Sok régi képből szövődik egyetlen kép. De ez a kép új, s mert új — hát élet.

Dübörögjete, tárujlatok föl temető csikorgó kapui ma. Hadd nézzük meg ennek a városnak az azelőtti lakóit! Hadd nézzük meg mi a mostani lakói, akik úgy nevezzük magunkat „fölséges nép“ azokat, akik most „fölséges semmi.“

Két nagy város ez, egymás mellett. Az egyik az élökké, a másik a holtakké. Az egyikből átköltözködünk a másikba,

tusára, melyet vivnunk kell a keleten. Kövesse már végre a fegyveres békét az erő fölhasználása, hogy győzelem után pihenni, de valóssággal pihenni lehessen. Mert ha a fegyveres béke még sokáig tart, akkor az előkészületek annyira elcsigáznak, hogy a válság órájára erőnk nem marad. Mutassuk a henczegőknek a megfenyítő korbácsot.

Tisza kitüntetése — írja a „P. N.“ — a politikai körökben igen megosztott véleménynyel találkozok. A kormánypart egy részére a kitüntetés kedvezőleg hatott; de sokan vannak, kik a kitüntetésnek ép most történt nyilvánosságra hozatalát kedvezőtlenül itélik meg, mert ez megfosztja Tiszát azon argumentumtól, melyet eddig eljárása mellett hangoztatni szoktak, hogy t. i. önzetelenül jár el. Attól is tartanak általában, hogy a kitüntetés senkinek sem fog használni, mint a szélső balnak. A kormány azon eljárása pedig, hogy a koronát a párharczokba vonta, általánosan rosaltatik. Még megemlítjük, hogy hir szerint Tisza mostani kitüntetésére azon körülmény adta volna a külső alkalmat, hogy Károly román fejedelem őt érdemrenddel akarta kitüntetni, amit azonban Tisza nem fogadhatott el, mert uralkodójától nem nyert ily kitüntetést. A feltség erről értesülve, Tiszának adományozta a Szt-István-rend nagy keresztjét.

Károly román fejedelem Tisza Kálmán miniszterelnöknek a román csillagrend I. osztályu jelvényeit adományozta.

A „Daily Telegraph“ kifejti, hogy az osztrák „vöröskönyv“ a tényleges helyzetet, mely eddig ismeretlen volt, megvilágítja és bebizonyítja azt, hogy Gladstone dilemmában van, melyből minél előbb szabadulnia kell, minthogy Irland a kormány egész erélyét igénybe veszi. A „Times“ több

de a másiktól aztán nem költözködünk sehova tovább — ott örök szállása van mindenkinek.

Az egyik városnak a polgárai marakodó emberek, akiknek szavazati joga van, közgyűléseket tartanak, követeket választanak, adót fizetnek, a másik város polgárai a semmik, csupu csöndes emberek, akiknek nincsen semmi vágyuk, semmi akaratuk: az igaz, hogy adót sem fizetnek.

Menjünk be élők a halottakhoz, de nem azért, hogy megnézzük mik ők, hanem azért, hogy lássuk mik leszünk mi.

A rideg őszi szél megrezgetteti a dércsipe fűszálakat a sirokon.

Méla, titokzatos zizzenés suhan el a sirdombok fölött.

De ez csak a mi képzelődésünk. A temetők némasága igaz. Sirok szája nem ad hangot. Nincsen odalenn semmi panasza. Nincs hát oda lenni semmi baj.

Minden baj idefönn van.

S mégis idefönn akar maradni mindenki.

Fölgyulnak a mecsek, az örök éjszakában.

Koszoruk lepik el a sirokat most, mikor már az élők a nyáron elhasználtak minden virágot. Mesterkelt virágok jutnak a halottaknak.

Szegény halottak!

A részvétben is, a kegyeletben is, mely sirokat körül veszi, több a mesterkelt az igazinál.

Pályázati hirdetmény.

A szegedi kir. biztosság — f. évi október 16-án 10.128. sz. a. kelt határozata alapján — **Szeged sz. kir. város csatornáinak kiépítésére**, valamint két szivattyu-telep épületeinek felépítésére, ezennel pályázatot hirdet.

Ezen munkálatok magokban foglalják: a három falazott főgyűjtő csatornát, a kiskörut és négy sugárutnak víztelenítését és a két szivattyu-telep épületeinek kiépítését, az összes csatornázási vasalkatrészekkel együtt; — mindezen itt elősorolt munkákra 250,033 frt költség irányoztatott elő.

A pályázati és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok **f. évi november 11-ik napjának délelőtti 10 órájáig** a szegedi kir. biztosság műszaki osztályában (Reál iskolai épület) nyújtandók be.

A beérkezett ajánlatok, a most említett időben és helyen, egy a királyi biztosság részéről kirendelt bizottság által, a pályázók jelenlétében bontatnak fel.

Minden pályázó köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a helyi építési viszonyokat, a fenálló építési rendőri szabályokat, a pályázati feltételeket, szerződési mintát, a tervrajzokat, a költségvetést, az egység árakat tökéletesen ismeri s magát az előbb említett iratokban és tervekben, megállapított feltételeknek aláveti és a kérdéses csatornázási munkákat, az engedélyezett árakból ... % árelengedés, vagy azokra ... % felülfizetés mellett kész elvállalni.

Minden pályázó köteles ebbeli ajánlatának benyújtását megelőzőleg a szegedi kir. adóhivatalnál, ovadék gyanánt a kérdéses építésre előirányzott költségnek 5%-kát azaz 12,502 frt készpénzben vagy az általános feltétel füzet 3. §-ban előírt érték-papírokból letenni és az erről szóló pénztári elismervényt ajánlatához csatolni.

A vállalkozót beadott ajánlata, a kihirdetett ajánlati tárgyalás napjától számítandó négyheti szavatosságra kötelezi.

A szóban forgó munkákra vonatkozó tervrajzok, költségvetések, egységi árak, építési feltételek és a szerződés minta a kir. biztosság műszaki osztályánál Szegeden (Reál iskolai épület) naponként délelőtt 8 től 12 óráig betekinthetők.

A fentkitűzött határidő után a beérkezett ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. Kelt Szegeden, 1880. október hó 30-án.

A királyi biztosság.

Gieszriegl és Bauschke

Budapest, V. kerület, váci körut 34., és vadász-utca 9. sz

Ajánljuk magunkat **légszusz- és vízvezetékek előállítására** ólomból, öntött- és kovácsolt vas vagy asphaltesővekkkel; kutak és szivattyukészületeket, teljes fürdőberendezéseket, kitűnő zuhany- és mosókészületeket, klozet és árnyékszékkeket, gőzmosóintézeteket és konyhaberendezéseket, légszuszvilágítási tárgyakat minták és rajzok után. — Továbbá lég-, gőz- és vízfűtések, legkülönbözőbb rendszerek szerint légtisztító készülékekkel. Villámhárítók, légnymatu s villamos ház- és szobatelegraphokat, valamint szőcsővek főtállítására. Csatornázásokat öntött- vagy kőanyagcsővekkkel, klozet és árnyékszékcsőveket ólom, öntöttvas, kőanyag vagy asphalhból.

Építkezéshez szükséges minden kigondolható **bádogos munkákat** rézből, ólomból, savból és bádoglécből a legjutányosabb árakon. 248-52-25

Hirdetmény.

Szeged szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik: hogy a Bodomi rét és erdőföld, Matyér, Szentmihálytelek alatti ártér, kiserdő, ingyenes, menyország, tompai s boszorkány sziget és hatyasi terület, egy testben vagy több részletben folyó évi november hó 5 én délelőtt 10 órakor a Bodomi rétnél kezdődleg, valamint a Hódi kis erdei kászáló terület, szintén egy testben vagy több részletben november hó 8-án délelőtt 10, órakor a helyszínén tartandó nyilvános szóbeli árverésen, folyó évi december 1-től 1881-ik évi február végeig terjedő téli legeltetésre kész fizetés mellett bérbeadni fog.

Miről bérleni szándékozik ezennel értesítetnek.

Szegeden 1880. évi október hó 28-án tartott tanácsülésből.

Pály Ferencz,
polgármester.

Kiváló nagyválasztékban jutányos árak mellett

takaréktűzhelyek,
öntött vaskemenczék,
CSERÉP-KÁLYHÁK,
petroleum-lámpák és
CSILLÁROK.

A közelgő Halottak napjára
sír-lámpák
510-6-6 kaphatók:

MAYER FERDINÁND
vasáruk kereskedésében.

SZŐLŐ-ELADÁS.

Felsőrészen, az ugynevezett neszürjhegyi szőlőhegyben

600 utnyi szőlő,

jókarban levő épülettel, hozzátartozó hordókkal, és egy borprésszel szabadkézből

eladó.

Bővebb tudósítást ad özv. **Stadler Ferenczné,** belváros, némét-utca, 169. sz. a. 520-3-2

Mindenszentekre

KOSZORÚK

és

VIRÁGOK,

ugyszinte mindenféle

szoba virágok

jutányos árak mellett s nagyválasztékban kaphatók 3-3

Meiszel Györgynél

Nagy-Péter-utca.

Építési vállalkozó és háztulajdonos urak figyelmébe!

Az 1868-ban alapult **első magyar Jalousia és cs. kir. szabadalmazott amerikai ablak-redőny-gyár** teljhatalmu képviselője e hó 31-én és reá következő 2 napon át Szegeden a „nemzeti szállodá”-ban tartózkodni fog, hol minden kívánandó felvilágosítással szolgálni és szives megrendeléseket elfogadni kész leend.

518-4-4

TÜZI FA Fűtő-szén

kitűnő, száraz, oltszámra és

vágott fa

mázsánként és méterenként házhoz szállitva.

Kitűnő COAKS,

azonkívül mindennemű **kovács-, gép- és bikkfa-szén** legjutányosabb áron kapható

Popper Gerson szénraktárában

alsó tiszapart, a gőzfürdő mellett.

Rendelni lehet: raktárumban, Várnai L. könyvkereskedésében Kárdász-utca és Gelberger Fülöp zálogüzletében 3 Korona-utca.

Az őszi idényre

ajánlja

HOLCZER MIHÁLY SZEGEDEN

a városi bérházban

a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek az **ujjonnan és dusan** fölszerelt

uri, női és gyermek kész ruha raktárát,

továbbá a legfinomabb bel- és külföldi

szöveteket,

melyekből a legújabb divat után igen jutányos árak mellett 24 óra alatt mindennemű öltözeteket kitűnő munkáival által készített.

A nagyérdemű közönség eddigi pártfogását továbbra is kérve, maradtam

Holczer Mihály,
csak a városi bérházban.

UNGER ANTAL és FIAI

vaskereskedése

BUDAPESTEN, Dunasor, Petőfi-tér, (Görög épület)
ajánlják legnagyobb raktárukat

VASKÁLYHÁKBAN

fa, kőszén és coaks fűtésre alkalmazva. Kandalókat kőszőrült, csiszolt és fémlapokkal; valamint a legújabb szerkezetű **Meidinger** és **Swadló**-féle kályhákat. 485-6-4

Takaréktűzhelyek szén és coaks fűtésre alkalmazva **Swadló** szabadalmazott redői, tüzelési készülékek tolozár rendezéssel vagy anélkül, miáltal a tüzelési anyagban 60% takarítottak.

A kályhák pontos rajza, valamint árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

